

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2026 grāmatu apskats

2026. gada “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” kolekcijā ir iekļautas 29 grāmatas, 13 no tām oriģinālliteratūras darbi un 16 tulkojumi – trīs no vācu, divi no zviedru un angļu valodas, pa vienam darbam no spāņu, lietuviešu, ukraiņu, somu, norvēģu, slovēņu, flāmu, islandiešu un portugāļu valodas.

Kolekcijas 5+ grupā iekļautā **Ineses Zanderes** un **Anitas Paegles** grāmata “**Kaķa vijole**” (Liels un mazs) mazos lasītājus aicina uz svešzemju pili satikt visdažādākos tēlus, kur mīt gan domas, gan iedomas. **Ērikas Bērziņas** un **Annas Vaivares** stāsts “**Mares lielais sapnis**” (Liels un mazs) vēsta par mazo Mari, kas gaida bērnudārza izlaidumu un sapņo par kaķīti. Skotijā dzīvojošās ilustratores **Alises Melvinas** grāmata “**Pele un upe**” (Jāņa Rozes apgāds) ir krāšņi ilustrēts stāsts par Peles laivu braucienu lejup pa upi un tā laikā gūtajiem novērojumiem un sajūtām. No angļu valodas tulkojusi Renāte Punka. Rakstnieces **Jurgas Viles** un **Linas Sasnauskaites** ilustrētais stāsts “**Hameleona sapņi**” (Baltais Valis) stāsta par hameleonu Leonu, kas tiek aizvests no savām mājām pie jūras uz akvāriju kādas ģimenes dzīvoklī, kur kļūst melns un nemaina krāsu, taču katru nakti viņš redz viskrāsainākos sapņus. No lietuviešu valodas tulkojusi Jana Egle. **Lorensa Šimela** un **Huana Kamilo Majorgas** grāmata “**Kā man veicas!**” (Liels un mazs) ir sirsnīgs un empātisks stāsts par diviem brāļiem, kas liek novērtēt cilvēku dažādās īpašības, stiprās puses un to, kas mūs padara unikālus. No spāņu valodas tulkojusi Elīna Brasliņa.

Kolekcijas 7+ grupā ukraiņu rakstniece **Viktorija Amelīna Edmunda Jansona** ilustrētajā stāstā “**Ekskavatora Ekas e-e-ēstāsti**” (Liels un mazs) ataino mazā ekskavatora Ekas lielos piedzīvojumus. Eka, kā īsts supervaronis, spēj gan pazudināt, gan izglābt pasauli, gan arī nocelt no debesīm zvaigzni. No ukraiņu valodas stāstu tulkojusi Māra Poļakova. Dzejnieka **Ivara Šteinberga** debijas dzejas krājums bērnu auditorijai “**Ams, ams, ams!**” (Liels un mazs) ir ar humoru apveltīts skaņu un vārdu mielasts dzejas rotaļā, ko ilustrējis jaunais mākslinieks **Jurijs Tatarkins**. Rakstnieka **Māra Runguļa** un **Alekseja Naumova** bagātīgi ilustrētais stāsts “**Piektais pīlēns**” (Zvaigzne ABC) mūs aizved pie upes agrā vasaras rītā un ļauj sekot pīlēna piedzīvojumiem. Upes stāstu papildina īpaša vārdnīca ar Latvijas garāko upju uzskaitījumu un autora aicinājumu: “Droši spersim to vienu soli tālāk – no grāmatas līdz pašu piedzīvojumiem dabā”. **Ineses Zanderes** un **Gundegas Muzikantes** “**Skaidu pasaka**” (Liels un mazs) vēsta par ēveļskaidu Evelīnu, kas iepazīst plašo pasauli, meklējot savu tēti un atbildes par savu izcelsmi. Rakstnieces **Jekaterinas Griškjānes** ilustratīvi košais un emocijām bagātais stāsts “**Es esmu mājiņā**” (Zvaigzne ABC) stāsta par mazo Katju un viņas vectēvu, kopā piedzīvoto bērnībā un trauoslo joslu starp pagātni un tagadni.

Kolekcijas 9+ grupā **Mārītes Tabitas Kalniņas** grāmata “**Nejaucēni**” (Zvaigzne ABC) ataino jautrus vasaras piedzīvojumus laukos, kur dzīvi bojā dažnedažādas nejaukas radības – odi, kāpuri, dēles, dunduri, ērces... Un tieši šo nejaucēnu dēļ dzimst kāda radoša ideja... Rakstnieces **Leldes Jaujas** un ilustratores **Olgas Gogoles** grāmata “**Superspējas un kāmīša spoks**” (Latvijas Mediji) stāsta par Gabi Elu un viņas superspējām, kas palīdz pārvarēt dzīves pārbaudījumus, kā arī par draudzību ar kādu pavisam neparastu kāmīša spoku. **Andra Akmentiņa** dzejoļu krājumā “**Klātbūtne**”

(Liels un mazs) eksplodē traki joki un atklājas bērnus un vecākus vienojošs mīlums, ko papildina **Kriša Salmaņa** oriģinālās ilustrācijas. Rakstnieka **Kaisa Pāsto** un **Mari Ahokoivu** ilustrētais **“Jokeinšteins”** (Pētergailis) ir stāsts par pavisam parastu piektklasnieku, kura nevainīgie jociņi sadzīvē un skolas vidē izvērsas pārpratumu virknē, līdz viņš negaidot kļūst par joku karali, kas plāno izjokot pat Somijas prezidentu. No somu valodas tulkojusi Ingrīda Peldekse. **Marijas Parras** grāmata **“Mēs ar Tūru”** (Liels un mazs), ko ilustrējusi **Oshilla Irgensa**, stāsta par vecākās māsas Īdas un viņas piecgadīgā brāļa Tūra attiecībām un piedzīvojumiem. No norvēģu valodas tulkojusi Jolanta Pētersone.

Kolekcijas 11+ grupā Džeinas Šteinbergas grāmata **“Zvaigžņu bērns”** (Zvaigzne ABC) mudina ļauties iztēlei un atklāt saikni starp pasaulēm laikā, kad senajā Latvijā vēl dzīvoja vikingi. Beļģu rakstniece **Sandra J. Paula** grāmatā **“Tumsas skola”** (Zvaigzne ABC) atklāj jauniešiem tumsas, noslēpumu un mistikas valstību, kurā negaidīti notikumi mijas ar patiesas draudzības atklāsmi. No angļu valodas tulkojusi Daina Ozoliņa. **“Žirafes sirds ir neparasti liela”** (Jāņa Rozes apgāds) ir māsu **Sofijas (teksts)** un **Amandas (ilustrācijas)** Šanfro debija literatūrā, no zviedru valodas tulkojusi Inga Mežaraupe. Iztēles bagātais romāns ir stāsts par ilgām pēc pilnas ģimenes un savas vietas pasaulē, par tiesībām tikt pieņemtam un arī prasmi pieņemt – gan sevi, gan citu izvēles un pieredzi. Rakstnieces **Sāras Jēgeres** un **Sāras Mausas** ilustrētais stāsts jauniešiem **“Un pasaule, tā aizlido”** (Jāņa Rozes apgāds) stāsta par Juri, kas vasaras brīvlaikā neiziet no savas istabas, jo tur jūtas visdrošāk, un Avu, kura arī sēž mājās, lai gan labprātāk laiku pavadītu ārā peldbaseinā vai saldējuma kafejnīcā. Abi jaunieši sāk apmainīties īsziņām, kas viņu istabas negaidot pārvērš Visuma plašumos. No vācu valodas tulkojusi Inga Karlsberga. **Vinko Mēderndorfera** grāmata **“Kā filmā”** (Aminori) pieskaras ģimenes problēmu, mobinga un digitālās pasaules tēmām, kuras piedzīvo vienpadsmit gadus vecais Gašpers. No slovēņu valodas tulkojusi Māra Gredzena.

Kolekcijas 15+ grupā Šērlijas Annas Makmilanas romāns **“Greipfrūtu mēnesnīca”** (Lietusdārzs) ir pārliecinošs, emocionāls vēstījums par identitāti un drosmi būt pašam arī tad, ja nākas stāties pretī ietekmīgiem un bīstamiem vienaudžiem. Grāmatā aplūkotas sarežģītas, bet svarīgas tēmas – sociālā nevienlīdzība, spiediens, attiecību peripetijas, un jauniešu pūliņi izprast sevi un savu vietu sabiedrībā. No angļu valodas tulkojusi Velga Vīgante. Islandiešu autora **Andre Snaija Magnasona** grāmata **“Laika lāde”** (Liels un mazs) ir fantāzijas stāsts par cilvēkiem, kuri, bēgot no krīzēm, izvēlas sagaidīt labākus laikus maģiskās laika lādēs, un par bērnu drosmi glābt nākotni. No islandiešu valodas tulkojis Dens Dimiņš. Ar Latvijas Literatūras gada balvu debijā godalgotais **Kirila Ēča** dzejoļu krājums **“te nu ir tā vasariņa”** (Neputns) ir sirsnības, smieklu, tiešuma un eksperimentu pilns darbs, kurā jaunības trauksmainību līdzsvaro poētiska meistarība. Portugāļu rakstnieces **Anas Pesoas** un mākslinieka **Bernardu P. Karvaļu** grafiskais romāns **“apkārtceļš”** (Liels un mazs) stāsta par savas vietas un identitātes meklējumiem. No portugāļu valodas tulkojusi Jolanta Pētersone. Krājumā **“Gājēji”** (Zvaigzne ABC) ir apkopoti latviešu fantāzijas un fantastikas darbi, kas atklāj krāsainu, aizraujošu, pat žilbinošu ceļojumu iztēles pasauli.

Vecāku žūrijas grāmatu klāstā ir vācu autores **Ninas Georges** grāmata **“Mesjē Pardū grāmatu kuģis”** (Zvaigzne ABC). Braucienā pa Francijas kanāliem līdz pat Parīzei

kuģis drīz vien kļūst par glābējplostu, uz kura cilvēki, bērni, dzīvnieki un, protams, grāmatas satiekas un izmaina cits citu uz visiem laikiem. No vācu valodas tulkojusi Anita Muiņiniece. Zviedru rakstnieces **Golnāzas Hašemzādes Bundes** romāns **“Dabiska uzvedība”** (Jāņa Rozes apgāds) ir stāsts par mātes lomu un mantojumu, ko mātes nodod savām meitām. Vai iespējams otram sniegt to, ko pats nekad neesi saņēmis? No zviedru valodas tulkojusi Jolanta Pētersone. Atklātajā vēstījumā par mēģinājumiem atrast savu vietu mūsdienu mainīgajā pasaulē stāsta **Vilis Kasims** grāmatā **“Svešuma grāmata”** (Latvijas Mediji). **Joahims Meierhofs** stāstā **“Var krist arī augšup”** (Upe tuviem un tāliem) dzīves un teātra nomocīto aktieri Joahimu aizved pie viņa mātes, kuras temps un apgriezieni neatstāj citu iespēju, kā vien mēģināt turēties līdzī... No vācu valodas tulkojis Gundars Āboliņš.